

**BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

BASEL III - LİKİDİTE KARŞILAMA ORANI UYGULAMASI

**SIKÇA SORULAN SORULAR VE
AÇIKLAMALAR**

Soru No: 2

İlgili Hüküm: Yönetmelik 16 ncı madde uygulaması

Konu: Diğer teminatsız borçlar içerisinde izlenen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında tesis edilmesi gereken zorunlu karşılık tutarının nakit çıkışı olarak dikkate alınan kısmı

Yönetmeliğin 16 ncı maddesi uyarınca diğer teminatsız borçlar içerisinde nakit çıkışı olarak dikkate alınacak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında tesis edilmesi gereken zorunlu karşılık tutarının likidite karşılama oranı hesaplamasında dikkate alınmasına örnek soru ve çözümler aşağıda sunulmuştur.

Bankalar zorunlu karşılık yükümlülüklerini 14 günde bir hesaplamaktadır. Bu hesaplama göre, bankanın Türk lirası ve yabancı para yükümlülükleri için tesis etmesi gereken toplam zorunlu karşılıkların TL karşılığının (TL zorunlu karşılıklar için aktarma imkânı dikkate alındıktan sonra) 190 TL olduğu; ortalama olarak tesis etmesi gereken zorunlu karşılıkların toplam TL karşılığının 90 TL olduğu; YP zorunlu karşılıkların bloke kısmının TL karşılığının ise 30 TL olduğu; likidite karşılama oranının 14 günlük tesis döneminin 8'inci gününde hesaplandığı varsayılınsın.

Zorunlu karşılık döneminin ilk 7 gününde aşağıdaki iki farklı şekilde tesisler gerçekleşmiş olsun:

Tesis günleri:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Cm	Cmt	Pz	Pzt	Sl	Çrş	Prş	Cm	Cmt	Pz	Pzt	Sl	Çrş	Prş
Ortalama tesis edilen tutar (TL):	80	75	80	80	75	75	74							
Bloke tesis edilen tutar (TL):	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
YP ZK için Bloke tutar (TL):	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

Hesaplanan zorunlu karşılık yükümlülüğünün hesaplama dönemi boyunca değişmediği varsayılacaktır. Ancak 1 aylık süre içerisinde en az 2 hesaplama yapılacak olup hesaplamanın kesinleştiği gün yeni tutarın dikkate alınması gerekecektir. Bu gün çoğunlukla bildirim süresinin son günü olmaktadır. Bu çerçevede, örneğimizde bildirim cetvelinin

- i) Birinci Kalite Likit Varlıklar bölümünde 1.4.2 Vadeli Serbest Hesap satırına; 14'üncü güne kadar önümüzdeki 30 gün için 70TL yazılırken 15'inci gün ve sonrasında yeni tutarın kesinleşmesi ile birlikte önümüzdeki 30 gün içinde örneğin 80 TL zorunlu karşılık
- ii) Aynı dönemde, Birinci Kalite Likit Varlıklar bölümünde 1.4.3 Zorunlu Karşılıklar satırına 14'üncü güne kadar önümüzdeki 30 gün için 30 TL yazılacak, 15'inci gün ve sonrasında yeni tutarın kesinleşmesi ile birlikte önümüzdeki 30 gün içinde örneğin 40 TL zorunlu karşılık
- iii) Birinci Kalite Likit Varlıklar bölümünde 1.4.1 Vadesiz Serbest Hesap satırına 74 TL yazılacaktır.

Diğer taraftan, bankanın 14 günlük ortalama 90 TL'lik ortalama tutturabilmesi için 8-14'üncü günler arasında ortalama 103 TL tesis etmesi gerekmektedir. Hesaplama gününden bir önceki gün bakiyesi olan 74 TL'ye 29 TL eklenmesi gerekir. Bu nedenle, bildirim cetvelinin Nakit Çıktıları bölümünde 1.4.2 TCMB'ye Yatırılacak İlave Zorunlu Karşılıklar satırına 29 TL yazılır.

Likidite oranı hesaplama tarihinin tesisin son günü olması durumu.

Bu tarihte, bir sonraki günden itibaren yeni ZK döneminin yükümlülüğü, ROM imkân kullanım miktarları, TL olarak tesis edilmesi gereken tutar ortaya çıkmış durumdadır. TL tesisine nakit eklemesi durumu oluşmuşsa, yukarıdaki örnekte belirtilen yöntemle göre işlem yapılmalıdır.